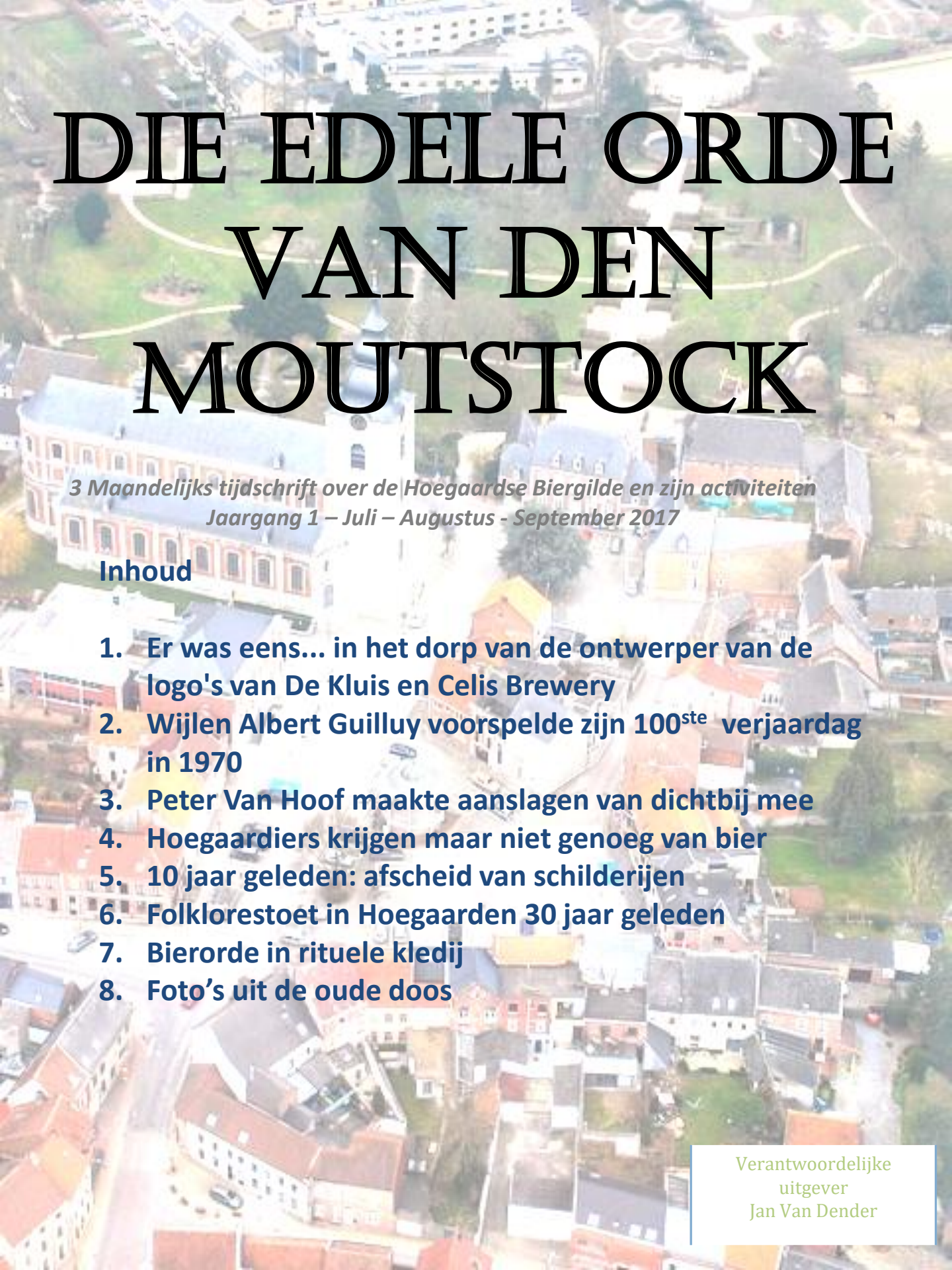

An aerial photograph of the town of Hoegaarden, Belgium, serves as the background for the entire page. The image shows a dense cluster of buildings with red-tiled roofs, a prominent church with a tall spire, and surrounding green spaces with trees. The title is overlaid on the top half of the image.

DIE EDELE ORDE VAN DEN MOUTSTOCK

*3 Maandelijks tijdschrift over de Hoegaardse Biergilde en zijn activiteiten
Jaargang 1 – Juli – Augustus - September 2017*

Inhoud

- 1. Er was eens... in het dorp van de ontwerper van de logo's van De Kluis en Celis Brewery**
- 2. Wijlen Albert Guilluy voorspelde zijn 100ste verjaardag in 1970**
- 3. Peter Van Hoof maakte aanslagen van dichtbij mee**
- 4. Hoegaardiërs krijgen maar niet genoeg van bier**
- 5. 10 jaar geleden: afscheid van schilderijen**
- 6. Folklorestoet in Hoegaarden 30 jaar geleden**
- 7. Bierorde in rituele kledij**
- 8. Foto's uit de oude doos**

Verantwoordelijke
uitgever
Jan Van Dender

Hoegaarden
Rosée

Ingezonden door: J. Van Dender - Hamme

"Als je ontbijt
op bed wil, slaap je
maar in de keuken!"

Er was eens... in het dorp van de ontwerper van de logo's van De Kluis en Celis Brewery

Er was eens... in het dorp van de ontwerper van de logo's van De Kluis en Celis Brewery

Vandaag om 00:02 door Raymond Billen

De kerk in het midden (1981). Foto: Ubrt Mannaerts (kopie Wasily Pedjko)

Hoegaarden - Ubrt Mannaerts schreef een toelichting bij zijn dorpsafbeelding uit 1981, uitgegeven bij het Millennium van Hoegaarden. In de rechterbovenhoek van zijn tekening staat het "voorlopige" logo van de brouwerij De Kluis.

"Volgens de archieven is Hoegaarden 'geboren' in 980, maar de gemeente kreeg de viering niet tijdig klaar en het Millennium werd gevierd op 1981. De feesten in de sporthal en de prachtige stoet konden pas dat jaar volgen. Dat vond de Heemkundige Kring niet prettig. Er werd gemord en Ubrt tekende nadien de kerk in het midden van deze tekening." Met deze duiding begint het verhaal dat er komt op verzoek van inwoners die niet alle elementen uit de afbeelding konden thuiswijzen.

De Verloren Hoegaardiërs kwamen één dag terug in hun dorp in de sporthal. Ubrt wou de tekening 'schenken' aan al die bezoekers. De drukker was Jan Honinckx in Tienen. Rechtsonder staat daarom "De Verloren Zoon", een beeldengroep op een biechtstoel van Sint-Gorgoniuskerk. Je ziet verder de uitbeelding van de Millenniumstoet en gebouwen uit het centrum en de deelgemeenten. Bij de kapel van Aalst haalt Ubrt een herinnering op: "Toen Hubert bij de gemeente werkte als bouwkundig opzichter, heeft hij hiervoor de deur en het dak ontworpen. Het altaar bestaat uit een balk uit de toren van de kerk, een idee van aannemer Georges Bams."

Via de tekening toont Ubrt nog andere uitingen van zijn creativiteit: "Ubrt heeft *De-kerk-in-het-midden* getekend in 1981. Hij heeft ook het logo van de Brouwerij De Kluis ontworpen en getekend (met het dubbele wapenschild). Maar in 1981 had Pierre Celis het logo nog niet gevraagd, dus staat er een ander rechtsboven op de tekening. Daar staat de arm van de bisschop van het prinsbisdom Luik met schep en roerstok achter het schild. Hoegaarden was jaren een enclave van Luik geweest in het hertogdom Brabant. (...) En later heeft Celis de brouwerij moeten verkopen aan Stella Artois en is... naar Texas (VSA) gegaan om daar te brouwen. Waar Ubrt ook het logo heeft ontworpen."

Ubrt'81 schetste verder o.a. de gesloopte suikerfabriek, zijn geboortehuis aan de Doelstraat (nu krantenwinkel), het toenmalig museum 't Nieuwhuys, het voor de feesten in omloop gebrachte muntstuk de Patakon. In de figuur van gravin Alpaide te paard dient u Greta Cresens te herkennen: "Jaren gewoond aan de overkant van de frituur De Zoute Zonde." Ook goed om weten: Ubrt (toen nog Hubert) kon in dezelfde buurt voor 't eerst friet eten... met pickels. "Daar stond 'bij de voetbal' een frietkraam als er een match was, anders niet."

Er was eens... in het dorp van de ontwerper van de
logo's van De Kluis en Celis Brewery

Wijlen Albert Guilluy voorspelde zijn 100ste verjaardag in 1970

Hoegaarden - Op Erfgoedplus is een klankopname bewaard waarin meester Albert Guilluy in 1970 in het dialect de inhoud van het toenmalig heemkundig museum 't Nieuwhuys beschrijft. Hij speculeert over zijn kans om honderd te worden zoals Barre Bessem.

Albert Guilluy was indertijd conservator van het museum. Hij overleed vorig jaar op honderdjarige leeftijd. Het museum is opgeheven wegens de verkoop van het gebouw door de familie Van Nerum. Guilluy had al eerder zijn aandeel in de collectie teruggetrokken. De klankband, uit de collectie dialectopnames *Stemmen uit het Verleden* van de Universiteit Gent, is een echo uit het museum in zijn bloeiperiode. Guilluy heeft het over Julien Van Nerum als de laatste gareelmaker, de vetertrekkerij, het sterkste hout voor spaken, de riskja van de notaris uit Ceylon, de oudste gemeentestempel uit 1616, over vrouwen met drie rokken, fosielen uit Gobertangestein, de oude alhambik van de Hougardia en de eerste Val Virginal. Je leert dat de pirrewiet een steekwagentje is om zware zakken mee te vervoeren.

Guilluy vertelt hoe hij munten van César maakt, stenen kapt en waterputten boort. Hij gaat ook op zoek naar de verloren sabel van een Duitser uit 1914. (zie onder). Guilluy herinnert aan de honderdjarige Hubert Bessemans in 1963. Hij werd, zo luidt het, honderd dankzij honing in plaats van boter op zijn brood, plus een goed glas wijn en regelmatig een jenever. Meester Albert merkt op dat hij dezelfde eetgewoontes volgt en vraagt zich, in 1970, af of hij dus ook honderd zou kunnen worden.

Een passage over de Eerste Wereldoorlog nu honderd jaar geleden:

Het mooiste voorwerp in de oologsvitrine is een muts van een Duitse ulaan. Toen de Duitsers in 1914 binnenvielen hebben ze een molen en een paar huizen in brand gestoken. Ze joegen een paar burgers voor zich uit, o.a. de priester van Outgaarden en een vrouw. De Belgische achterwacht lag in de suikerfabriek van de Grand Pont. Deze achterwacht schoot op de voorwacht van de Duitsers. Zo zijn de pastoor van Outgaarden, de vrouw en een Duitse officier gestorven. De muts van de Duitse officier ligt hier in de vitrinekast. In Hoegaarden moet nog ergens zijn sabel rondhangen. Die is Albert nu aan het zoeken. Hij hoopt dat hij hem op een dag kan vinden.

Peter Van Hoof maakte aanslagen van dichtbij mee

Peter Van Hoof uit Hoegaarden stond vorige week dinsdag op amper 20 meter van de terrorist die een tweede bom liet ontploffen in de luchthaven van Zaventem. Peter raakte alleen gewond aan z'n been, hij kon zelf andere gewonden helpen. Peter had het verwacht dat er ooit een aanslag zou gebeuren op de luchthaven, net omdat iedereen er zomaar binnen en buiten kan.

Tv-ploeg is blij met een pot confituur

Hoegaarden - Iedereen Beroemd zat aan tafel bij Gilbert en Viviane, aan de Zavelputtenstraat. Ze dronken er niet uit een confituurpot van de brouwerij. Ze verkozen de pot confituur.

Het één-programma Iedereen Beroemd was voor de rubriek "Gezellig thuis..." op bezoek in Hoegaarden. Er gingen deuren open. Er gingen deuren toe. De ploeg (drie man) had succes bij Gilbert Smets en Viviane Bauwin, aan de Zavelputten. Viviane verscheen in nachtkledij. Gilbert stond op het punt voor Het Nieuws naar een concurrerende zender over te schakelen. De tv-ploeg werd vergast op zoute koekjes, een pint, boterhammen, een pot confituur... en een ode aan Willy Naessens (The Sky is the Limit). Bij de bespreking van het beleg op de boterham zei Viviane: "Van alles een beetje, dat is kiekestront." Wat ons duo niet wist, was dat er punten werden gegeven op gastvrijheid. Ze hebben er in elke geval al een deurmat "Iedereen Welkom" aan overgehouden

Meester Guilluy (tweede van links) in het museum, omstreeks 1970

Hoegaardiens krijgen maar niet genoeg van bier

Niet brouwerij De Kluis aan de Stoopkensstraat, maar wel de paters Bogaarden brouwden al in 1460 witbier in Hoegaarden. Voordien stonden in het dorp ook boeren al aan de brouwketels. Het dorp viert zevenhonderd jaar brouwactiviteiten.

Een jaar lang is bier troef in Hoegaarden. Het Jaar van het Bier start zondag 11 februari om 14 uur met een wandeling. *Greeter* Maria Marchal gidst dan in Klein-Overlaar in het kloosterdomein Mariadal van de Zusters van de Vereniging met het H.-Hart. Dat klooster stond immers mee aan de bakermat van de Hoegaardse biergeschiedenis.

Maria Marchal stak van zuster Eliane veel op over het klooster. “Ik ben in Hoegaarden geboren en getogen, liep in Mariadal school, werkte in de BUSO-afdeling als huismeesteres en heb grote interesse voor geschiedenis”, vertelde Marchal tijdens een bespreking van de activiteiten in het bierjaar met schepen van Cultuur Marleen Lefevre (CD&V) en zuster Eliane. “Het klooster en bier: ze hebben veel met mekaar te maken.”

Water niet gezond

In 1460 brouwden de paters Bogaarden bier in het klooster. Dat blijkt uit geschreven bronnen. Voordien gaven ze hun recept ook door aan boeren, die ook bier brouwden.

“Eigenlijk leerden de paters de Hoegaardiens bier drinken”, aldus Marchal.

Eeuwen geleden dronken mensen veel bier, want water was niet gezond. “De mensen kookten het en maakten er tafelbier mee, waarvan ze veel dronken. Ze hadden veel dorst, want ze aten veel gepekeld vlees.”

Kapel

De kloosterbrouwerij bestaat niet meer. Op die plaats staat nu het Sint-Annagebouw. De paters verlieten het klooster tijdens de Franse bezetting. Tweehonderd jaar geleden deden de zusters hun intrede. Meteen het einde van de brouwactiviteiten.

Marchal geeft op 11 februari uitleg over alle kloostergebouwen. Ze heeft het ook over de gerestaureerde Sint-Rochuskapel. De wandelaars kunnen er genieten van een orgelconcert.

Likeur voor goed doel

Na de wandeling wordt bovendien een likeurtje geschonken voor 2 euro per *druppel*, voor een goed doel. Het gaat om Val Virginal, ook gebrouwen door de paters en waarvan het recept zou zijn doorgegeven aan Elixir d'Anvers. De Virginal wordt nu gebrouwen in 't Nieuwhuys. Mogelijks wordt het een lichte versie (een Val Mineral) in deze maand van Tournée Minérale.

Inschrijven voor de wandeling moet niet. Wel wordt grote belangstelling verwacht.

10 jaar geleden: afscheid van schilderijen

In 1980 vroeg meesterbrouwer Pierre Celis aan Freman, alias Freddy Mannaerts, of hij de muurpanelen van de gelagzaal van zijn nieuwe brouwerij wilde beschilderen. Het werden 10 olieverftekeningen in sepia kleur, met een gemiddelde afmeting van 1,55 op 1,40 meter. Nu de brouwerij gesloten wordt, en op termijn de oude Hougardia toren zal verdwijnen, ging Freman in januari 2006, afscheid nemen van zijn kunstwerken. De oude gelagzaal deed dienst van 1979 tot 1986, maar werd dan vervangen door het Kouterhof. Een typische Hoegaardse bierdrinker, een reconstructie van een oude brouwerij, de Doelstraat, een Hoegaardse bierstoep met potten, de kapel van Rommersom, het Gemeenteplein, de kerk van Outgaarden, de kerk van Meldert, en een beeld uit de oude brouwerij Celis, moeten verdwijnen. In de ruimte hangt ook nog de humoristische olieverftekening van UBRT, of Hubert Mannaerts, die de millenniumstoet en tal van Hoegaardse activiteiten uitbeeldt. Maar die tekening is verplaatsbaar. Freman kon op dat ogenblik nog niet weten dat InBev in 2007 op de beslissing terug zou komen en dat de tekeningen in de Hougardiaren toch bewaard bleven. Uit: www.kroniekvanhoegaarden.be

Folklorestoet in Hoegaarden 30 jaar geleden

Onlangs overleed Albert Vandersteen, de Poppenspeler uit Tienen, die een museum inrichtte, Poppentheater Tijnl bezieldde, Miss Tienen verkiezingen organiseerde, musicals schreef en folklorestoeten inrichtte. In 1987, 30 jaar geleden, kwam de stoet, door onenigheid met Tienen, twee jaar naar Hoegaarden.

FOLKLORESTOET IN HET DORP (1987) – Op 28 juni gaat de Kindercarnaval – en Folklorestoet uit in Hoegaarden. De stoet is nu concurrent van Tienen kermis, maar er wordt gezocht naar een datum die meer Hoegaards gericht is. De finale van de stoet vindt plaats op het binnenplein van de Kluis.

TWEEDE FOLKLORISTISCHE STOET (1988)– Op zondag 11 september trekt voor de 2de maal in Hoegaarden de folkloristische stoet uit, georganiseerd door het Kindercarnavalcomité uit Tienen. De stoet werd naar september verplaatst, een datum die meer bij Hoegaarden past. Organisator Albert Vandersteen betreurt echter dat geen enkele Hoegaardse groep aan de stoet deelneemt. Achteraf zou de stoet weer uit Hoegaarden verdwijnen en naar de suikerstad weerkeren.

Bierorde in rituele kledij

De Hoegaardse bierorde 'Die Edele Orde vanden Moutstock' organiseerde een tentoonstelling over hun bierrituelen. Jan Van Hoof wordt de nieuwe Grootkanselier.

"Onze bierorde werd zowat 450 jaar geleden opgericht, maar ging in de 19de eeuw verloren. In 1972 werd de bierorde opnieuw opgericht in museum 't Nieuwhuys. Sindsdien hebben we 211 ridders en edelvrouwen opgenomen in de Orde en ook 159 personen tot 'Borgher van Hoegaarden' geslagen. Op dit ogenblik zetelen er 7 personen in de Hoge Raad." Op 1 mei volgt er een nieuwe ridderslag.

Foto's uit de oude doos

